

МАЪРУЗАЛАР БЎЙИЧА ТАРҚАТМА МАТЕРИАЛ

“Маъмурий жавобгарлик”

Маъруза мавзуси: Бошқарувнинг белгиланган тартибига тажовуз қилувчи хукуқбузарликлар учун маъмурий жавобгарлик

Маърузачи: Р.С.Алтиев

1. МАЪРУЗАНИНГ НАТИЖАЛАРИ:

Маърузанинг асосий мақсади:

Маърузада “Маъмурий жавобгарлик” модулининг 18-19-мавзусини ёритишга мўлжалланган режадаги “Депутатлик фаолиятининг кафолатларини бузиш. Давлат органининг, давлат иштирокидаги ташкилотнинг ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш. Давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи хизматчисининг қонунга хилоф равишда моддий қимматликлар олиши ёки мулкий манфаатдор бўлиши. Милиция ходимининг қонуний талабларини бажармаслик. Милиция ходимларининг ўз хизмат бурчларини бажаришларига қаршилик кўрсатиш. Ҳукуқбузарлик сабаблари ва шарт-шароитларини бартараф этиш юзасидан милициянинг ёзма тақдимномаларини бажариш чораларини кўрмаслик. Чегара қўшинлари ҳарбий хизматчиларининг қонуний талабларини бажармаслик ва уларнинг қонуний фаолиятига қаршилик кўрсатиш. Прокурорнинг қонуний фаолиятига тўсқинлик қилиш ва унинг талабларини бажармаслик. Адвокатнинг профессионал фаолиятига тўсқинлик қилиш. Нотариуснинг касбий мажбуриятларини бажаришига тўсқинлик қилиш. Ҳокимият вакилининг қонуний талабларини бажармаслик ёки хизмат вазифаларини бажаришига тўсқинлик қилиш. Қарздорнинг ижро ҳужжатини ижро этмаслиги. Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик. Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг давлат рўйхатидан ўтказилмаган норматив-хукукий ҳужжатларини амалга киритиш. Махсус хизматларни қасдан алдаб чакирганлик. Ўзбошимчалик. Оммавий тадбирлар ўтказиш қоидаларини бузиш. Йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ёки намойишлар уюштириш, ўтказиш тартибини бузиш. Рухсат этилмаган йиғилишлар, митинглар, кўча юришлари ва намойишлар ўтказиш учун шароитлар яратиш. Ғайриқонуний нодавлат нотижорат ташкилотлари, оқимлар, секталарнинг фаолиятида қатнашишга ундаш. Байроқлар ва вимпеллардан ғайриқонуний фойдаланиш, плакатлар, эмблемалар ва рамзларни тайёрлаш, тарқатиш ёки тақиб юриш. Давлат рамзлари тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузиш. Фавқулодда ҳолат тартибининг талабларини бузиш. Ахолини ва худудларни табиий ҳамда техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлардан муҳофаза қилиш, шунингдек фуқаро муҳофазаси тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларини бажармаслик. Фавқулодда ҳолат тартиби шароитида жамоат тартибига тажовуз қилиш. Маъмурий назорат қоидаларини бузиш. Вояга етмагани қаровга олиш тўғрисидаги ёзма мажбуриятни бажармаслик. Кафилнинг ёзма мажбуриятни бажармаслиги. Давлат мукофотларига нисбатан қонунга хилоф ҳаракатлар қилиш. Қамоқда сақлаш жойларида, жазони ижро этиш муассасаларида, махсус даволаш-олдини олиш ёки махсус ўқув-тарбия муассасаларида сақланаётган шахсларга тақиқланган нарсаларни бериш. Ёнгин хавфсизлиги қоидаларини бузиш. Стандартларни бузиш. Метрология қоидаларини бузиш. Сертификатлаштириш қоидаларини бузиш. Давлат статистик хисоботларини тақдим этиш тартибини бузиш. Корхонанинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги материалларни тақдим этиш тартибини бузиш. Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг кўрсатмаларини бажармаслик. Солиқ тўловчиларнинг мажбуриятлари юзага келганлиги тўғрисида ахборот тақдим этиш тартибини бузиш. Кимошди савдоси ёки танловда қатнашиш учун берилган

талабномаларни яшириш. Матбаа ва штемпель-гравёрлик корхоналарини очиш ҳамда уларнинг фаолият олиб бориши қоидаларини бузиш. Оммавий ахборот воситалари маҳсулотларини қонунга хилоф равишда тайёрлаш ва тарқатиш. Қимматбаҳо металлар ва қимматбаҳо тошларнинг ёки таркибида шундай металл ва тошлар бўлган буюмларнинг муомалада бўлиш қоидаларини бузиш. Ранги металлар, уларнинг парча ва резги-чиқитларини тайёрлаш, олиш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни ўтказиш қоидаларини бузиш. Ўқотар куроллар ва ўқ-дориларни сақлаш ёки тасиши қоидаларини бузиш. Ўқотар куролларни рўйхатдан ўтказиш (қайта рўйхатдан ўтказиш) муддатларини ёки уларни ҳисобдан ўтказдириб қўйиш қоидаларини бузиш. Ўқотар ов куроллари ва ўқ-дориларни сотишдан бўйин товлаш. Паспорт тизими қоидаларини бузиш. Чегара зонасига, шунингдек фуқароларнинг кириши ва бўлишига вактинча чеклов белгиланган жойларга кириш ҳамда уларда яшаш қоидаларини бузиш. Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегараси орқали ўтказиш пунктларидағи режимни бузиш. Ўзбекистон Республикасининг Давлат чегарасида барпо этилган муҳандислик-техника иншоотларини ва тўсиқларни йўқ қилиб юбориш ёки уларга шикаст етказиш. Ўзбекистон Республикасида бўлиш қоидаларини бузиш. Чет элга чиқиш учун хужжатларни расмийлаштириш тартибини бузиш. Божхона назорати зонаси режимининг бузилиши. Божхона чегарасини кесиб ўтганлик тўғрисида ёки товарлар ва транспорт воситаларини Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудидан ташқарига олиб чиқиши мақсади тўғрисида божхона органига хабар бериш тартибини бузиш.” ҳақидаги асосий тушунчаларни бериш ва талабаларда мазкур ҳуқуқ институтлари ҳақида тегишли билимларни шакллантиришдан иборат. Маъруза жараёнида мавзуга доир муаммоли масалалар юзасидан савол-жавоблар ўтказилади, амалиёт таҳлил қилинади, муаммоли масалалар бўйича тарқатма материаллардан фойдаланилади.

Маъруза натижасида талаба:

- маъруза юзасидан тегишли тушунча, билим, қўникма ва тажрибага эга бўлиш имкониятига эга бўлади;
- маъруза бўйича тегишли мисоллар ва масалалар устида ишлаш, ўз муносабатини билдириш, тегишли моддий ва процессуал қонун нормаларини қўллай олиш қўникмасига эга бўлади;
- ўз жавобини асослаш, танқидий фикрлаш, оппонентни эшитиш қўникма ва қобилиятини шакллантиришга эришилади;
- тарқатма материалларни ўрганиш, ўз муносабатини билдириш, қонунларни амалётга қўллай олиш тайёрлаш қўникмасига эга бўлади;

2. МАВЗУ БЎЙИЧА ДАРС ОЛИБ БОРИШ МЕТОДИКАСИ:

- ✓ Маърузани ўтиш жараёнида технологик харитада кўрсатилган ахборот-коммуникатив ва замонавий педагогик технологиялардан фойдаланилиши назарда тутилади;
- ✓ Маъруза мавзусининг долзарблиги, ўрганилганлик даражаси, бу соҳада амалга оширилаётган ислоҳотлар мазмуни ҳақида тушунча берилади;
- ✓ Мавзуга оид миллий ва халқаро норматив хужжатлар билан таништирилади ва таҳлил қилинади;
- ✓ Режа асосида слайдлар ёрдамида одил судловга тажовуз қилувчи ҳукуқбузарликлар ва жамоат тартибига тажовуз қилувчи ҳукуқбузарликлар учун маъмурий жавобгарлик.;
- ✓ Мунозарали (назарий) саволлар ўртага ташланади ва уларга баҳо берилади;
- ✓ Муаммоли масалалар тарқатилади ва уларнинг ечими эшитилади;
- ✓ Зарурият туғилганда, масала ва саволлар уйга топшириқ сифатида берилади;

- ✓ Асосий тушунчалар, савол-жавоблар умумлаштирилиб, маъruzага якун ясалади.

3. ТАЯНЧ ТУШУНЧАЛАР:

- Судга хурматсизлик қилиш гувоҳ, жабрланувчи, даъвогар, жавобгар, ишда қатнашувчи бошқа шахсларнинг судга келишдан қасдан бўйин товлашида ёки мазкур шахсларнинг ва бошқа фуқароларнинг раислик қилувчи фармойишига бўйсунмаслигига ёхуд суд мажлиси пайтида тартибни бузишда ўз ифодасини топган судга хурматсизлика ифодаланади.
- Суднинг хусусий ажрими (қарори) бўйича чоралар кўрмаслик мансабдор шахс томонидан суд чиқарган хусусий ажримни (қарорни) кўриб чиқмаслик ёхуд ажримда (қарорда) кўрсатилган қонунни бузиш ҳолларини бартараф этиш чораларини кўрмаслик, худди шунингдек хусусий ажримга (қарорга) ўз вақтида жавоб бермаслиқда ифодаланади.
- Жамоат тартиби – жамоат жойида ўрнатилган қоидаларни сақлашга қаратилган муносабатлардир.
- Майда безорилик жамоат жойларида уятли сўзлар билан сўкиниш, фуқароларга ҳақоратомуз шилқимлик қилиш, жамоат тартибини ва фуқароларнинг осойишталигини бузувчи шу каби бошқа хатти-харакатларда ифодаланади.

4. МАЪРУЗАНИНГ АСОСИЙ МАСАЛАЛАРИ:

Судга хурматсизлик қилиш гувоҳ, жабрланувчи, даъвогар, жавобгар, ишда қатнашувчи бошқа шахсларнинг судга келишдан қасдан бўйин товлашида ёки мазкур шахсларнинг ва бошқа фуқароларнинг раислик қилувчи фармойишига бўйсунмаслигига ёхуд суд мажлиси пайтида тартибни бузишда ўз ифодасини топган судга хурматсизлика ифодаланади.

Суднинг хусусий ажрими (қарори) бўйича чоралар кўрмаслик мансабдор шахс томонидан суд чиқарган хусусий ажримни (қарорни) кўриб чиқмаслик ёхуд ажримда (қарорда) кўрсатилган қонунни бузиш ҳолларини бартараф этиш чораларини кўрмаслик, худди шунингдек хусусий ажримга (қарорга) ўз вақтида жавоб бермаслиқда ифодаланади.

Халқ маслаҳатчисининг судга боришига тўсқинлик қилиш мансабдор шахснинг халқ маслаҳатчиси ўз зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун судга боришига тўсқинлик қилишида ифодаланади.

Жамоат тартибига тажовуз қилувчи хуқуқбузарликлар учун маъмурий жавобгарлик. Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг “Жамоат тартибига тажовуз қилувчи хуқуқбузарликлар учун маъмурий жавобгарлик” боби 183-192-моддаларида майда безорилик; жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш мақсадида сақлаш; фуқароларнинг жамоат жойларида ибодат либосларида юриши; диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равишида тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш; миллий, ирқий, этник ёки диний адватни тарғиб қилувчи материалларни тайёрлаш, сақлаш ёки тарқатиш; ўқотар қуроллардан белгиланган тартибни бузган ҳолда отиш; пиротехника буюмларининг қонунга хилоф муомаласи; фуқароларнинг хонаки усулда ҳозирланадиган ўткир спиртли ичимликларни сотиш мақсадида тайёрлаши ёки сотиши; этил спирти, алкоголли маҳсулот ва тамаки маҳсулотларини қонунга хилоф равишида ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш; жамоат жойларида спиртли ичимликлар

ичиш; вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш; вояга етмаган шахсни маъмурий хукуқбузарлик содир этишга жалб қилиш; вояга етмаган шахснинг кўнгил очиш (дам олиш) жойларида тунги вақтда бўлишига йўл қўйиш; порнографик мазмундаги материалларни тарқатиш; фоҳишлик билан шуғулланиш; қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинлар; майший шовқинга қарши кураш талабларини бузиш учун маъмурий жавобгарлик назарда тутилган.

Майда безорилик. Жамиятда юзага келадиган турли-туман муносабатлар хукуқ нормалари билан тартибга солинган бўлиб, уларга амал қилиш ҳар бир фуқаронинг мажбурияти ҳисобланади. Жамоат жойларида бўлувчи ҳар бир шахс унда ўрнатилган қоидаларга амал қилиши, бошқа шахсларнинг хукуқлари ва эркинликларига хурмат билан қарashi, уларнинг ҳамда давлат ва жамиятнинг манфаатларига путур етказмаслиги шарт.

Жамоат жойида ўрнатилган қоидаларни сақлашга қаратилган муносабатлар – жамоат тартибидир. Жамоат тартибига тажовуз қилувчи кенг тарқалган хукуқбузарликлардан бири – бу майда безориликдир.

Майда безорилик жамоат жойларида:

- уятли сўзлар билан сўкиниш;
- фуқароларга ҳақоратомуз шилқимлик қилиш;
- жамоат тартибини ва фуқароларнинг осойишталигини бузувчи шу каби бошқа хатти-ҳаракатларда ифодаланади.

Майда безорилик жамиятда ўрнатилган юриш-туриш қоидаларини қасдан менсимаслик ҳисобланади.

Хукуқбузарликнинг:

объекти – жамоат тартиби;

объектив томони – ҳаракат;

субъекти – 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;

субъектив томони – қасдан содир этилади.

Ушбу хукуқбузарлик ишлари маъмурий ишлар бўйича судя, тааллуқлилигига қараб Вояга етмаганлар ишлари билан шуғулланувчи туман (шаҳар) комиссиялари ва ички ишлар органлари томонидан кўриб чиқилади.

Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равища тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш ҳамда миллий, ирқий, этник ёки диний адоватни тарғиб қилувчи материалларни тайёрлаш, сақлаш ёки тарқатиш. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 1 майда қабул қилинган “Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида”ги Қонунига биноан виждон эркинлиги фуқароларнинг ҳар қандай динга эътиқод қилиш ёки ҳеч қандай динга эътиқод қилмасликдан иборат кафолатланган конститутсиявий хукукидир.

Фуқаро ўзининг динга, динга эътиқод қилишга ёки эътиқод етмасликка, ибодат қилишда, диний расм-русумлар ва маросимларда қатнашиш ёки қатнашмасликка, диний таълим олишга ўз муносабатини белгилаётган пайтда уни у ёки бу тарзда мажбур этишга йўл қўйилмайди.

Вояга етмаган болаларни диний ташкилотларга жалб этиш, шунингдек уларнинг ихтиёрига, ота-оналари ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар ихтиёрига зид тарзда динга ўқитишига йўл қўйилмайди.

Динга эътиқод қилиш ёки ўзга эътиқодлар эркинлиги миллий хавфсизликни ва жамоат тартибини, бошқа фуқароларнинг ҳаёти, саломатлиги, ахлоқи, хукуқи ва эркинликларини таъминлаш учун зарур бўлган даражадагина чекланиши мумкин.

Чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан тенг равища виждон эркинлиги ва диний эътиқод эркинлиги хукуқидан фойдаланадилар ҳамда виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун қонунда белгиланган тарзда жавобгар бўладилар.

Ўзбекистон Республикасида дин давлатдан ажратилган. Ҳеч бир динга ёки диний эътиқодга бошқаларига нисбатан бирон-бир имтиёз ёки чеклашлар белгиланишига йўл қўйилмайди.

Давлат турли динларга эътиқод қилувчи ва уларга эътиқод қилмайдиган фуқаролар, ҳар хил эътиқодларга мансуб диний ташкилотлар ўртасида ўзаро муроса ва ҳурмат ўрнатилишига кўмаклашади, диний ва ўзга мутаассибларни ҳамда экстремизмга, муносабатларни қарама-қарши қўйиш ва кескинлаштиришга, турли конфэссиялар ўртасида адватни авж олдиришга қаратилган хатти-ҳаракатларга йўл қўймайди.

Ўзбекистон Республикасида таълим тизими диндан ажратилган. Таълим тизимининг ўқув дастурларига диний фанлар киритилишига йўл қўйилмайди.

Диний ташкилотларнинг марказий бошқарув органлари диний мақсадларга мўлжалланган буюмлар, диний адабиётлар ва диний мазмундаги бошқа ахборот материалларини Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ишлаб чиқаришга, экспорт ва импорт қилишга ҳамда тарқатишга ҳақлидир.

Чет элда нашр этилган диний адабиётларни олиб келиш ва тарқатиш, уларнинг мазмуни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда экспертизадан ўтказилганидан кейин амалга оширилади.

Диний ташкилотларнинг марказий бошқарув органлари тегишли литсензия олгандан сўнг диний ибодат буюмларини ишлаб чиқариш ва тарқатиш ҳуқуқига фақат улар эга бўладилар.

Диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастлик ғоялари билан йўғрилган матбаа нашрларини, кино, фото, аудио, видео маҳсулотларини ва шу каби бошқа маҳсулотларни тайёрлаш, сақлаш ва тарқатиш қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортишга олиб келади.

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси:

1) диний мазмундаги материалларни тарқатиш мақсадида қонунга хилоф равиша:

- тайёрлаш;
- сақлаш;
- Ўзбекистон Республикаси худудига олиб кириш ёки тарқатиш учун (184-2-м.);

2) миллий, ирқий, этник ёки диний адватни тарғиб қилувчи материалларни тарқатиш мақсадида:

- тайёрлаш;
- сақлаш;
- тарқатиш учун (184-3-м.) жавобгарликни ўрнатган.

Ушбу ҳуқуқбузарликларнинг:

объекти – жамоат тартиби ва жамоат хавфсизлиги;

объектив томони – ҳаракат ва ҳаракатсизлик;

субъекти – 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;

субъектив томони – қасддан содир этилади.

Ушбу ҳуқуқбузарлик ишлари маъмурий ишлар бўйича судя томонидан кўриб чиқилади.

Пиротехника буюмларининг қонунга хилоф муомаласи. Пиротехника воситаларини олиб кириш, ишлаб чиқариш, ташиш, сақлаш, сотиш ва улардан фойдаланиш соҳасида самарали давлат назоратини ўрнатиш, улар ноқонуний айланишининг олдини олиш, пиротехника воситалари намойиш қилинадиган маданий томоша тадбирлари ва бошқа тадбирларни ўтказишда хавфсизлик чора-тадбирларини кучайтириш, шунингдек истеъмолчиларнинг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 10 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси худудида пиротехника воситалари айланишини тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори га биноан Ўзбекистон Республикаси

худудида пиротехника воситаларини олиб кириш, ишлаб чиқариш, ташиш, сақлаш, сотиш ва улардан фойдаланиш вақтингча тақиқланди.

Мазкур қарорга кўра барча пиротехника воситалари олиб қўйилиши ва кейинчалик белгиланган тартибда йўқ қилиниши керак.

Бозорлар, савдо комплекслари ва корхоналарнинг раҳбарлари ўз худудларида пиротехника воситалари савдоси ва сақланиши ҳолатларига йўл қўйилганлиги учун жавобгарликка тортилиши белгиланди.

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан пиротехника буюмларини (харбий мақсаддаги маҳсулотлардан ташқари) яратиш, ишлаб чиқариш, ташиш, сақлаш, реализатсия қилиш, улардан фойдаланиш, уларни йўқ қилиш ва утилизатсия қилиш бўйича фаолиятни литсензиялаш тартиби ўрнатилди.

Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси пиротехника буюмларини қонунга хилоф равища:

- ишлаб чиқариш;
- тайёрлаш;
- сақлаш;
- ташиш;
- жўнаташ;
- фойдаланиш;
- уларни қонунга хилоф равища Ўзбекистон Республикасига олиб кириш (Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш) ёки ўтказиш учун жавобгарликни ўрнатди.

Мазкур хукуқбузарлик обьекти – жамоат тартиби ва жамоат хавфсизлиги;

объектив томони – ҳаракат;

субъекти – 16 ёшга тўлган ақли расо шахс;

субъектив томони – қасддан ва эҳтиётсизликдан содир этилади.

Ушбу хукуқбузарлик ишлари маъмурий ишлар бўйича судя томонидан қўриб чиқилади.

5. СЕМИНАР САВОЛЛАРИ:

- Судга хурматсизлик қилиш.
- Суднинг хусусий ажрими (қарори) бўйича чоралар кўрмаслик.
- Халқ маслаҳатчисининг судга боришига тўқсиятлик қилиш.
- Майда безорилик.
- Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш ёки тарқатиш мақсадида сақлаш.
- Фуқароларнинг жамоат жойларида ибодат либосларида юриши.
- Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равища тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш.
- Миллий, ирқий, этник ёки диний адоватни тарғиб қилувчи материалларни тайёрлаш, сақлаш ёки тарқатиш.
- Ўқотар қуроллардан белгиланган тартибни бузган ҳолда отиш.
- Пиротехника буюмларининг қонунга хилоф муомаласи.
- Фуқароларнинг хонаки усулда ҳозирланадиган ўтқир спиртли ичимликларни сотиш мақсадида тайёрлаши ёки сотиши.
- Этил спирти, алкогольни ва тамаки маҳсулотларини қонунга хилоф равища ишлаб чиқариш ёки муомалага киритиш.
- Жамоат жойларида спиртли ичимликлар ичиш.
- Вояга етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилиш.
- Вояга етмаган шахсни маъмурий хукуқбузарлик содир этишга жалб қилиш.

- Вояга етмаган шахснинг кўнгил очиш (дам олиш) жойларида тунги вақтда бўлишига йўл қўйиши.
- Порнографик маҳсулотни тайёрлаш, олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиши.
- Зўравонликни ёки шафқатсизликни тарғиб қилувчи маҳсулотни тайёрлаш, олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этиши.
- Фоҳишалик билан шуғулланиш.
- Қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинлар.
- Майший шовқинга қарши кураш талабларини бузиш.

6. МУСТАҚИЛ ТАЙЁРЛАНИШ УЧУН САВОЛЛАР:

1. Судга ҳурматсизлик қилишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
2. Майда безориликнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
3. Фуқароларнинг жамоат жойларида ибодат либосларида юриши хуқуқбузарлигининг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
4. Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равища тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
5. Миллий, иркий, этник ёки диний адватни тарғиб қилувчи материалларни тайёрлаш, сақлаш ёки тарқатишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
6. Пиротехника буюмларининг қонунга хилоф муомаласининг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
7. Фуқароларнинг хонаки усулда ҳозирланадиган ўткир спиртли ичимликларни сотиш мақсадида тайёрлаши ёки сотишининг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
8. Этил спирти, алкоголли ва тамаки маҳсулотларини қонунга хилоф равища ишлаб чиқариш ёки муомалага киритишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
9. Жамоат жойларида спиртли ичимликлар ичишининг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
10. Порнографик маҳсулотни тайёрлаш, олиб кириш, тарқатиш, реклама қилиш, намойиш этишининг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
11. Фоҳишалик билан шуғулланишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?
12. Майший шовқинга қарши кураш талабларини бузишнинг юридик таркибини кўрсатиб беринг?

7. МУСТАҚИЛ ЎҚИШ УЧУН АДАБИЁТЛАР:

- 1) Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. 08.12.1992 й. қабул қилинган.
- 2) Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавоб-гарлик тўғрисидаги кодекси. Ўзбекистон Республикаси 22.09.1994 й. 2015-ХИИ-сон Қонуни билан тасдиқланган.
- 3) Курилиш соҳасидаги хуқуқбузарликлар учун юридик шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 15 декабр Қонуни // ЎзР ОМА, 2001, №1-2, 21-м.
- 4) “Вояга етмаганлар ўртасида назоратсизлик ва хуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида” Ўзбекистон Республикасининг 29.09.2010 й. ЎРК-263-сон Қонуни билан қабул қилинган // ЎзР ОМпА, 2010 й.
- 5) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар фаолиятини такомиллаштириш ҳақида”ги 2000 йил 21 сентябр Қарори // ЎзР ҚХТ, 2000, № 6, 99-модда.
- 6) Хамедов И. Административное право. Учебник.- Т.:УМЭД, 2004. – 234 с

- 7) Эркин Ҳожиев, Тўлқин Ҳожиев. Маъмурий ҳуқук: Бакалавриатнинг 5380100 - Юриспруденсия йўналиши талабалари учун дарслик / Масъул мухаррир: ю.ф.д., проф. М.Х.Рустамбаев.– Т.: 2006.– 800 б.
- 8) Маъмурий ҳуқук: Дарслик / Х.Т. Одилқориев, И.Исмаилов, Н.Т. Исмаилов ва бошк.; проф. Х.Т. Одилқориев ва Б.Е.Қосимовнинг умумий таҳрири остида. – Т.: Озбекистон Республикаси ИИВ Академияси, 2010. – 640 б.
- 9) Эркин Ҳожиев, Тўлқин Ҳожиев. Маъмурий ҳуқук. Дарслик. – Т.: “Фан ва технология”, 2008. – 608 б.